

Gurubi Ágnes

Apám tenyere

Az állomáson Vera vár, messziről integet. A férje, Kristóf vasárnap reggel érkezik, de ő már a hét elejére lejött a gyerekekkel. Amikor az autóhoz érek, ad két puszit és azt mondja, üljek hátra Ábel mellé, az anyósülésen a kutya fekszik. Évek óta nem jártam a balatoni nyaralóban, amit még a nagyszüleink hagytak ránk. Amíg a házhoz közeledünk, felhívom apámat, megkérem, hogy nézzen át, nem kell bejönnie a nyaralóba, én sem akarok odamenni abba a házba, ahol az új feleségével él, találkozunk a parton, mondom, finoman utalok rá, hogy egyedül jöjjön. Azt mondja, nem tudok átmenni, kicsikém, Anita-nak segítek a mosásban, takarításban, főznöm is kell, vendégeket várunk. Nem hiszem, hogy nem tudsz elszabadulni egy rövid időre, kérlelem, kicsikém, te is házasságban élsz, hisz tudod, hogy megy ez, nem tudom, apu, a házasság nem börtön, szabad ember vagy, erősködöm, hagyjuk ezt, kicsikém, nyökögi, akkor találkozunk vasárnap a vasútállomáson, ajánlom fel, fél órával a vonat indulása előtt, a sarki fagyizó-nál, rendben, ott leszek, mondja.

Szombaton egész nap a parton vagyok. Meleg a tó, a tetején szúnyoglárva lebegnek, a hátamra fekszem, én is lebegni akarok, de félek, hogy a víz a fülembé megy, nemrég, amikor lebuktam alá, napokig nem dugult ki, és éjszakánként nyilalló fájdalomra ébredtem. Elúszom a bójáig, nagy levegőt veszek és lemerülök. Sellőnek képzelem magamat, aki a haluszonyával egyszerre kecses és erőteljes. Belemegy az orromba a víz, prüszkölve jövök a felszínre, marja a torkomat. A hátamra fekszem. Mellettem egymás után többször is hatalmasat ugrik egy hal. Balin lesz az, hallom a fejemben apám hangját.

Amikor Vera meglátja az új fürdőruhám, ami apró virágmintás, és elég csinosnak érzem magam benne, azt kérdezi, mi az a kilógó kék a dekoltáznál, a belseje, válszolom, és miért nem akasztod a nyakadba a madzagot, mert nekem úgy tetszik, hogy elől kötöm meg. Vera mindent háromszor kérdez meg, és mindenre van megjegyzése. Jó lesz, ha a nappaliban alszol, kérdezi, a kutya hol alszik, kérdezek vissza, az ágy alatt vagy a fotelben, mutat rá a nádfonatú székre, tudod jól, hogy allergiás vagyok, nem aludhatok egy szobában a kutyával, én azt hittem, hogy csak a macskaszőrre, nem, a kutyaszőrre is, akkor nem jó, ha a nappaliban alszol, nem, nem jó, akkor majd alszol a kishálószobában, ahol most Ábel van, de az az én szobám, vágja rá a gyerek, hát, pedig én nem tudtam, hogy a kutyaszőrre is allergiás vagy, csóválja a fejét Vera, két estéről van szó, ennyit se bírsz ki, nem, nem bírok, már most bedugult az orrom, akkor majd alszol velem a franciaágyban, sóhajt fel, jó, akkor legyen az, mondom, Ábel, nincs kedved anyával aludni, próbálkozik be még egyszer a gyereknél, hiába.

Ábel tízéves, nincs testvére, nem kell osztoznia senkivel. Amikor belépek a házba, azt mondja, a legókra semmit nem pakolhatok, a dohányzóasztalra mutat, amit teljes egészében elfoglalnak az építményei. Kéthavonta rendelnek neki egy újabb dobozzal. Vasárnap hozza az apja az aktuálisat, Ábel a szomszéd kislánnyal, Ricsivel rakja össze.

Ricsi két évvel fiatalabb Ábelnél, mégis egyforma magasak. Amíg Verával a parton vagyunk, Kristóf enni ad a fiúknak. Amikor Vera hazaér, kezdi a kötözködést. Miért adtál ekkora adagot Ricsinek, múltkor se ette meg, miért nem melegítetted meg rendesen, ez a pörkölt még hideg, és zsírban tocsog a nokedli, apu olyan zsirosan főz, tegnap hozta át a kaját, vele egy nagy dinnyét is, veti oda nekem mintegy mellékesen, le kellett volna szedned a zsírt a nokedliről, Kristóf, figyelj te egyáltalán, miért adtál nekik enni, miért nem vártál meg. Kristóf a kezébe temeti az arcát, felsóhajt, éhesek voltak, és mint egy normális felnőtt, kinyitottam a hűtőt, ami kaját találtam, megmelegítettem és odaadtam nekik. Jól van, de akkor is túl zsíros a nokedli, kettő, számolom magamban, még legalább egyszer el fogja mondani. És egyébként is azt hittem, megvársz az ebéddel. Kristóf kimegy, Vera a mosogatónál dohog, tiszta hideg ez a pörkölt, nem akarom, hogy Ábel elrontsa a gyomrát.

A gyerekek befejezték az ebédet, bemennek a nappaliba legózni, a kutya fel-alá grasszál, csóválja a farkát, várja, hátha leesik neki pár falat maradék. Kristóf a hintaágyban ül, sportmérkőzést néz a telefonján. Vera utána megy, mit nézel, Muki, kérdezi, az olimpiát, nem, de az előbb nyertünk megint egy aranyat. Akkor mit nézel, Liverpool-meccset. Gondolhattam volna, állandóan azt nézel.

Jó lesz lecsó ebédre, néz rám Vera, ezt még én főztem tegnapelőtt, igen, bólintok. Előveszi a hűtőből a lábast, megmutatja, látom, hogy alig van az alján, ütök rá két tojást, mondja, rendben, de szerintem ez kevés lesz kettőnknek, válaszolom, tudom, én majd eszem a pörköltből, csak megmelegítem rendesen, és a zsírt leszedem a nokedliről. Három, veszek egy nagy levegőt. Vera a gáztűzhelyre rakja a serpenyőt, lassan melegszik meg a lecsó, túl sok rajta a lé, nem szívja fel a két tojást, mondja, nem baj, majd teszek hozzá nokedlit, jó, de abból már kevés van, és nagyon zsíros. Leülünk az asztalhoz, csendben eszünk. Kérsz jégkrémet, kérdezi Vera, miután befejezem az evést, nem, köszö, jóllaktam. Mi viszont kérünk, kiabálja Ábel.

Bemegek a fürdőbe átöltözni, gyorsan le akarok érni a partra, minél kevesebb időt tölteni a házban. Ricsi kinyitja a hűtőt, islert keres, meg akarja kóstolni, mert Ábel azt mondta, hogy neki nem ízlik, hányásíze van. Nem a hűtőben van az isler, Ricsi, benyúlok a kredencbe, kiveszem a dobozt, megkínálom vele, Vera épp bejön, Ricsi, te már megint eszel, egész nyáron nálunk lóg, heherészik, de a hangjából kiérződik a nemtetszés, Ábel is odajön, ne edd meg az összeset, Ricsi. Csak egyet vett, ott van még egy csomó, ne legyél irigy, Ábel, mondom, és kilépek az ajtón.

Gyalogolok a partra, Vera biciklivel jön utánam később. Tűz a nap. Sietek a víz felé, vajon hányszor tettem meg ezt az utat életem során? Gyerekkoromban mindenkit ismertem a környező utcákban, az összes családot elneveztük, jobbra az autószerelőék, balra a pincsi kutyások. Szinte senki nincs már meg a régiek közül. Az öregek kihaltak, a velem egykorú unokák eladták a nyaralót, az újakat nem ismerem. Vera viszont mindenkit ismer. Mindenkiről van pletykája, és azt hallottad, hogy a szomszéd Klári lánya kiment Hollandiába egyetemre, tudod, van az Arany János utca sarkán az a ház, amit tavaly megvett egy gazdag pasi, de szinte soha nincsenek lent, állítólag öngyilkos lett a felesége. Ha összefutunk gyerekkori barátokkal, és hallótávolságon kívülre kerülnek, egyből kommentálja, ugye, milyen helyes a felesége, és mennyivel fiatalabb, az első felesége nem volt ilyen csinos, ez a mostani biztosan sportol.

Vera a gumimatracon ringatózik. Kifelé jövök, amikor észre vesszük egymást. Napszemüveg van rajta. Nem vártál meg, mondja, nagyon melegem volt, úszni akartam, válaszolok, kimegyek, átveszem a száraz fürdőruhám, maradj még, kérel, kezével a vizet paskolja, úgy állok mellette, mint valami szolgálólány, inkább kimegyek, mondom újra. Lerángatom magamról a vizes fürdőruhát, belebújok egy fehér ingbe és egy rövidnadrágba. Előveszem a könyvemet, Vera a matracra a part közelébe navigál. Miközben olvasok, folyamatosan beszél hozzám, nem válaszolok neki. Belekapaszkodik a lépcsőkorlátba, kiszáll a vízből, a parton ledobja a matracot, mellém fekszik, folytatja a szövegelést, nem reagálok, csak bólogatok, továbbra is a könyvembe temetkezem, de már harmadjára olvasom ugyanazt a mondatot. Gyorsan elment ez a hétvége, ugye, majd délután kiviszlek az állomásra, de csak kiteszlek a cukrászdánál, darálja egy szuszra, nem maradok ott, vagy szeretnéd, ha maradnék, kérdi. Nekem mindegy, ami neked jó, válaszolom.

Felsétálok a házhoz, a vonatút előtt lezuhanyozom. Ábel és Ricsi még mindig jégkrémet eszik, mint egy végtelenített szerepjáték főhősei. A fürdőben nincs törülköző, a fehér inget használom, magamra tekerem, ügyetlenül takargatom a fenekem, a mellem, hogy a srácok ne lássanak meztelenül, ahogy átvágok a nappalin.

A vasútállomáson Vera az árnyékba parkol. Úgy dönt, mégis odajön velem a fagyizóhoz, ahol apámmal találkozom. Sokan vannak, beállunk a sorba, folyton a hátam mögé nézek. Messziről kiszűrom, ahogy apám közeledik. Integetek neki. Növérem is integetni kezd. Apám észrevesz minket. Ők leülnek a kerthelyiségben, nem kérnek semmit, magamnak veszek egy gombóc sós karamellát. Lefotózom hármunkat. Apám közepén, fejét a vállamra hajtja, kezével átkarolja a nővérem vállát. Hazafele a vonaton a fotót nézegetem. Apám kézfejét, az ujjait. Becsukom a szemem, látom magam előtt a bőrrebe vajt barázdákat, az életvonalát. És akkor apám tenyeréről eszembe jut András érintése. Ahogyan a hajamat félresimította az arcomból, ahogy a nyakszirtemen végighúzta az ujjait. Egy éve találkoztunk utoljára. Furcsán érzem magam, soha nem láttam hasonlóságot apám és András között. Ezen a fotón pedig a napnál is világosabb, mintha ikrek lennének. Nem András volt az egyetlen, akivel megcsaltam a férjemet, de az egyetlen, akit igazán szerettem.

Az első félrelépésemre gondolok. A gyerekkori barátnőm válófélben volt, a kislával Budapestről visszaköltözött a szülővárosába. Gyakran meglátogattam őt az akkor hároméves lányommal. Míg a gyerekek játszottak, mi főztünk, zenét hallgattunk, éjszakába nyúlóan beszélgettünk. A kisváros főterén egy gyönyörű tetőtéri lakásban lakott. Egy alkalommal, talán február lehetett, elvitt a jogászbáliba. A családjában mindenki ügyvéd, kivéve a barátnőmet, ő kakukktojás. Szeretem a kakukktojásokat. Én is az vagyok. Piros ruhát vettem fel, fekete neccharisnyát, magassarkú cipőt, a tükör előtt álltunk, néztük egymást, ő a magasabb és három évvel idősebb. Egy nyakláncot tett a nyakamba, kirúzsozta a szám. Szép vagy, mondta. Belenézek a tükörbe, piroslik a rúzsa a számon. Elindulunk a báliba. Egész este egy fiúval táncolok, kamaszkoromból ismer, alig emlékszem rá, ő meg ámuldozik, micsoda nő lett belőlem. Alacsony fiú. Nagyon jól táncol. Hónapok óta nem ért hozzám a férjem. Nem kíván. Antidepresszánt szed. Nincs libidója. Táncolok az alacsony fiúval, élvezem, ahogy összeér az ágyékunk,

érzem, hogy merevedése van, élvezem, hogy nem szégyelli, hogy nem húzódik el, hanem még szorosabban tart. Másnap felhív, megkérdezi, mikor jövök legközelebb, egy hónap múlva, mondom. Ez idő alatt levelezünk, üzenetet váltunk, nem érti, hogy nem kíván egy ilyen nőt, mint én, a férjem. Letelik az egy hónap, egyedül utazom a vonaton. Este vacsorával vár a fiú. Begipszelt kézzel nyit ajtót, eltörte a csuklóját sielés közben. Finomat főzött, a lakása is szép, nagy terasz, tágas szobák, hatalmas akvárium a nappaliban, rajong a halakért, szereti a szép és finom dolgokat. Nézem az akváriumban az aranyhalakat, mögém áll, a karomat simogatja, fordulj meg, mondja, megcsókol, annyira jól csókol, mint még senki előtte. Minden mozdulatunk tökéletes és összehangolt, suttogva kér elnézést, a törött karja miatt sutának érzi magát, nem baj, hadarom, semmi baj, segíték kigombolni a blúzom, nincs alatta melltartó, te vagy a legszebb mellű nő, mondja, egymást falva botorkálunk be a szobába, egész éjjel kefélünk, nem tartunk szünetet, hajnalban egymás karjaiban alszunk el kimerülten, amikor egyikünk megfordul, még akkor is hozzáér a másik testéhez.

Későn érek haza, több mint fél órát késett a vonat. Megfogadom, hogy legközelebb kocsival megyek a nyaralóba, és úgy, hogy Vera ne legyen ott. A férjem már alszik. Zuhanyozás után a nappaliban előkeresem az egyetlen fotót, ami Andrásról és rólam készült. A gyerekkori képek közé rejtettem. Azok közé, amiken a nyaraló kertjében állok, kezemben különböző méretű ponty, balin, keszeg.

Kevés emlékem van apámról, de azokban mind szerepel valamilyen csali, egy hangos üvöltés a kapás miatt, vagy egy horgászbot. Apám a pecázás megszállottja. Ha olyan kedvében van, néha elvisz magával éjszaka. Pisszenés nélkül kell ülnöm, nehogy elzavarjam a halakat. Irigylem őket. Megkapják azt a figyelmet, amit én soha. Apám külön finomsággal is kedveskedik nekik. Este készíti el, ezzel etet be horgászás előtt. Még nevet is ad a kajának, slambuc, így hívja. Kukoricadarát kever össze vízzel és vaniliás cukorral, összefut a nyál a számban, ahogy megérezem az illatát, de apám azt mondja, eszembe ne jusson megkóstolni. Nem hiszek neki, de erősebb bennem a félelem tőle, mint a vágy, hogy beledugjam az ujjam a slambucos vödörbe. A horgászat untat, de ami utána következik, izgalommal tölt el. Miközben apám leteríti az asztalra a viaszkos vászonerítőt, a *Jealous Guy*-t füttyüli, a lavórból kiveszi a frissen fogott halat, az meg ficáncol, a farkával csapkod, gyorsan elfordítom a fejemet, tudom, mi következik, hallom a koppanást, ahogy a kés végével apám fejbe veri a halat, nem félek, vicces a koppanó hang, viszont nem akarom látni, ahogy megöl egy élőlényt. Aztán a kezembe nyomja, eltartom magamtól, felkavarodik a gyomrom a bűztől, apám csinál néhány fotót, közben elismerően mondja, ez szép darab, méretes, ugye, mit szólsz, meg se mukkanok, levegőt sem veszek, próbálom visszafojtani az öklendezésemet. A boncolásról meg a halpucolásról viszont nem tudom levenni a szememet, odaszegeződöm az élettelen testre, apám ujjaira, figyelem, ahogy koncentráll, kezében a késsel, mint egy sebész, óvatosan bemetszi a bőrt, végighasítja, majd széttárja a halat a hasánál, és egy mozdulattal kibelevi. Hátratett kézzel állok. Apám leteszi élem az úszóhólyagot, azt mondja, tessék, ez a tiéd, pukkaszd ki! Szófogadó kislány módjára rácsapok vagy rálépek a véres hólyagra, együtt örülünk, ha hangosan pukkan. Szeretem nézni, ahogy az ezüstös pikkelyek a levegőben repkednek, ahogy a fűben megcsillannak, mintha apró gyöngyök lennének.

Apám már nem horgászik, azt mondja, sajnálja a halakat, én pedig bár felnőttem és változott az ízlésem, a kényszerítés ellenére magamtól rájöttem, hogy spenótból fokhagymával és mascarponeval a legfinomabb szószt főzhetem a tésztahoz, és ha a tökfőzelék nem a kedvencem, attól még a cukkinifasírtot szerethetem, hogy a reszelt májat igenis el lehet készíteni jól, egy valami nem változott: nem szeretem a halat, se a halrudat, a rántott halat sem, a halászlétől görcsbe rándul a gyomrom, a nyers hal látványától pedig egyenesen undorodom. Csak természetes élőhelyükön, a vízben úszkálva vagyok képes elviselni őket, akkor még némi csodálatot is érzek irántuk. Bármit megfőzök, megsütök, de halhoz nem nyúlok, karácsonykor sem. A férjem általában az anyjától hozza az ünnepi asztalra a halászlét, vagy a közeli étteremből rendeljük. Folyton unszol, hogy kóstoljam meg, csak egy kanállal, az ő kedvéért, de következetesen visszautasítom, rosszul vagyok, ahogy a tányérból a gőzölgő piros levet kanalazza, ahogy az ikrát a szájába veszi és lenyeli.

Nem vagyok fáradt, pedig már éjfél is elmúlt. Fotókat nézegetek, Veráról is találok néhány gyerekkorit. Aztán a kezembe akad egy album. Fotósorozat a nővéremről. A férjem készítette. Vera akarta. Én is itthon voltam, segítettem neki sminkelni. Egyesével kihúszom a hártýavékony fólia alól a képeket, majd apró darabokra tépem. Behozom a konyhából a lapátot, a kezemmel összeseprem a fecniket, egy szem, egy hajtincs, egy duzzadt vörös száj. Kimegyek a kertbe és a kukába hajítom.

Lefekszem. Alvás előtt Andrásra gondolok, a megismerkedésünkre. Igazából a halételek és tengeri herkentyúk iránt érzett undor hozott össze minket. Négy évvel ezelőtt karácsonykor beléptem a helyre, ahonnét a halászlét vittem haza, András ott ült az étterem közepén, egyedül. A fehér abroszok sokasága közül kitűnt a kék ingjével. Az egész étterem kongott az ürességtől, ő pedig zavartalanul ült és várt. Nem tűnt szomorúnak. Mielőtt kiléptem volna az ajtón, odaszóltam neki, hogy boldog karácsonyt, ő pedig elmosolyodott, és azt mondta, kedves vagy, köszönöm, neked is. Csak álltam és néztem őt. A pincérnő akkor tette elé a levest. Húsleves volt. Közelebb mentem, bocsánatot kértem, amiért megszólítottam, és megkérdeztem, miért ül karácsonykor egyedül egy étteremben, mire azt válaszolta, születésnapom van, és szeretem magamat ünnepelni. Sietnem kellett volna, otthon várt a gyerek, a férjem, de nem tudtam elmozdulni András mellől. Megkérdeztem, miért nem halászlét eszik, és akkor elmesélt egy történetet a gyerekkoráról, az apjáról, a horgászatról és a hányingerről, amit a halak váltanak ki belőle. Telefonszámot cseréltünk és egy hónap múlva viszonyunk lett.

Hajnaltól Andrással álmodok. Egy vízparton ülök, ő a vízben úszik, már a part felé közelít, amikor észreveszem, azt hiszem, ő nem lát engem, de ahogy kiér a partra, célirányosan jön hozzám, megsimogatja az arcom, a hajam, nagyon jó érzés, majd azt mondja, most már mennem kell, és elindul.

Reggel a konyhában a férjem a pultnak támaszkodva áll, az akciós Auchan-újságot lapozgatja. Szótlanul készítem a kávé. Jól aludtál, fordul felém, megvonom a vállam, van ötleted ebédre, kérdezem, mit szólnál a halhoz, úgy megkívántam, mondja, elfintorodom, hozok az Auchanból, most úgyis akciós a ponty, rántott halra gondoltam, segíthetnél bepanírozni, kisütni, vagy még jobb, csillan fel a szeme, tengeri hal,

vajban megpárolva, mellé citromos-mustáros szósz, benne vagy, nem válaszolok, csendben kortyolom a kávé.

Amikor hazaér, épp krumplit hámozok. Kipakolja a pultra a halat, én kinézek az ablakon. Undorodom a halaktól, mondom, és el akarok válni. A hal a nejlonzacskóban rándul egyet.

